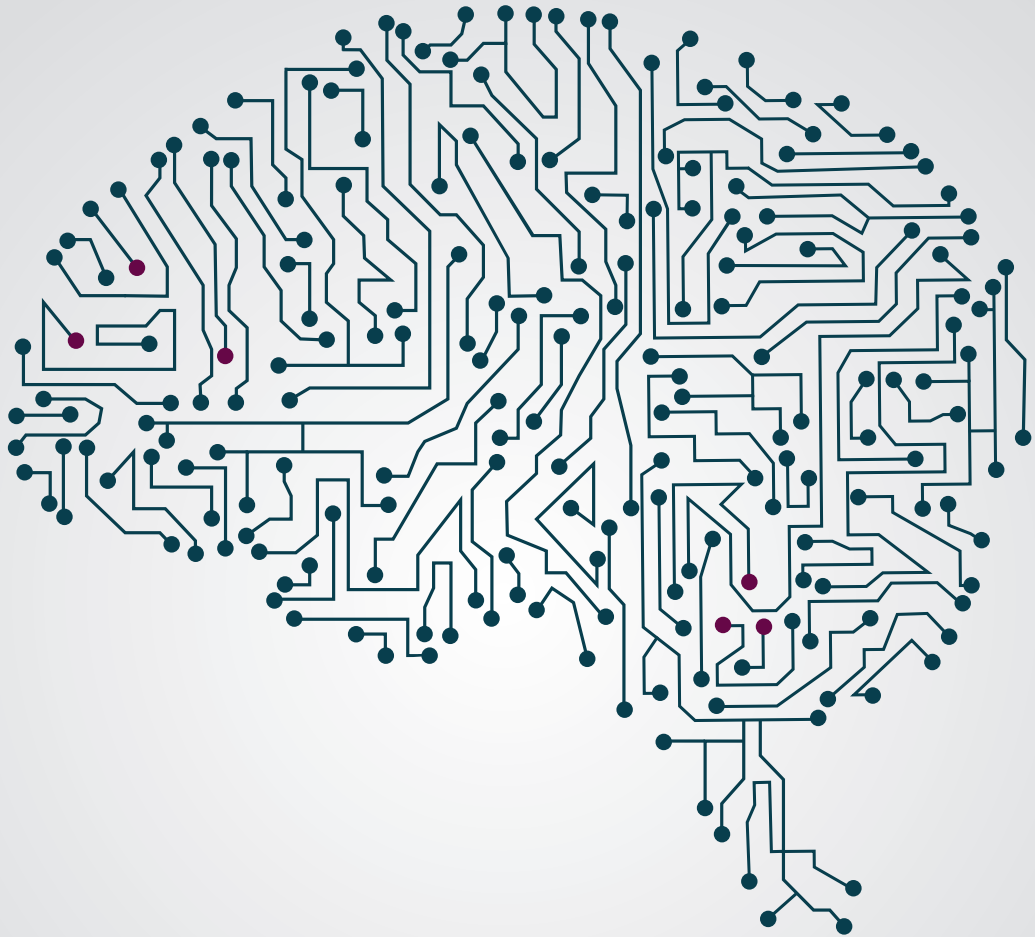

Bilgilendirme

Elektrokonvülsif terapi

Hekiminiz size tedavinizin elektrokonvulsif terapi veya EKT ile devam ettirilebileceğinden bahsetti.

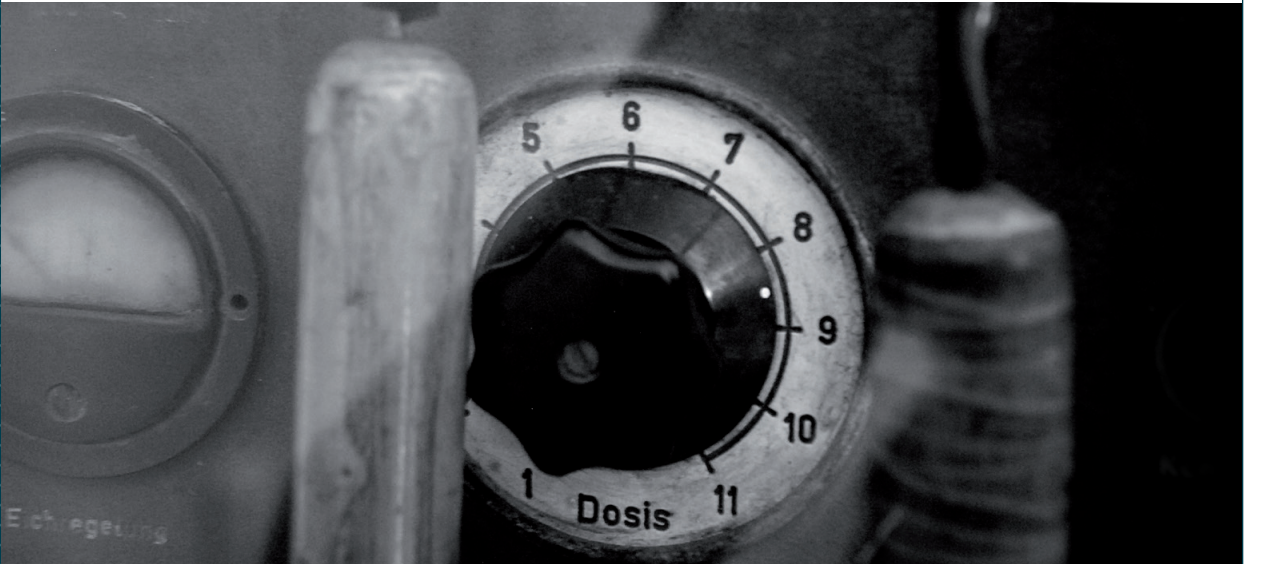
Bu tedavi şekli hakkında hâlâ bir çok yanlış anlaşılma bulunmaktadır. Bu yüzden bu bilgilendirme kitapçığında bazı hususlar açıklığa kavuşturulacak ve UPC KU Leuven, Kortenberg kampüsünde böyle bir tedavinin nasıl gerçekleştiğini okuyabileceksiniz.

EKT nedir?

EKT, halk arasında daha çok 'elektroşok' olarak tanınan elektrokonvülsif terapinin kısaltmasıdır. EKT sırasında narkoz altında, beyinde elektriksel kırılım veya konvülsiyon meydana getiren elektriksel dürtüler verilir. EKT'nin ciddi depresyon, manik depresif bozukluk (bipolar bozukluk) ve bazı ciddi psikoze çeşitleri (şizofreni ve şizoafektif bozukluk) mağduru hastalarda etkili olduğu görülmüştür.

EKT nasıl oluştu?

Geçtiğimiz asrın 30'lu yıllarından beri yapay olarak meydana getirilen konvülsiyonların ciddi psikiyatrik rahatsızlıklar üzerinde olumlu etkisinin olduğu bilinmektedir. Bu konvülsiyonlar bazı ilaçların enjekte edilmesi ile ortaya çıkarılmaya çalışılırdı. Bunda ne kadar başarılı olursa da, yöntem hastalar için çok rahatsız ediciydi. Bu tedavi ile elde edilen başarı yüzünden daha sonra konvülsiyonlar elektriksel uyarılar ile meydana getirilmeye çalışıldı. Bu yöntem hem daha kolay hem daha başarılıydı. Uzun yılların tecrübesi bize EKT'nin çok etkili, hızlı ve güvenilir bir tedavi yöntemi olduğunu göstermiştir.

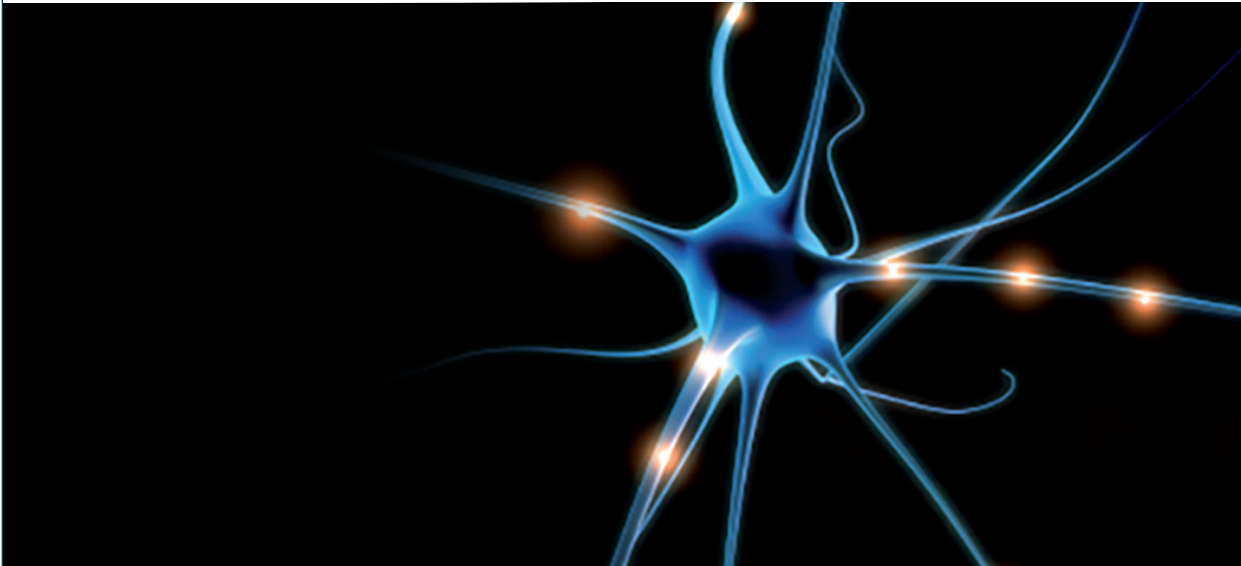
EKT 75 yılı aşkın bir süredir başarılı bir şekilde uygulanmaktadır.

EKT nasıl işler?

Depresyon gibi bazı psikiyatrik rahatsızlıklarda beyindeki belirli kimyasal maddelerin dengesi bozulur. Bu maddeler, yani nörotransmitter veya iletim maddeleri, sinyalleri bir sinir hücresinden diğerine iletirler. EKT ile birlikte meydana gelen elektriksel kırılım bu kimyasal maddelerin dengelenmesini sağlar.

EKT beyinde, ruh hali ve düşüncelerimiz üzerinde düzenleyici etkisi olan, hormonların salgılanmasını da tetikler.

EKT'nin yeni beyin hücreleri oluşumunda da etkili olduğu kanıtlanmıştır. Bu ilaç tedavisinde de görülse de, EKT'de bu etki çok daha güçlü ve hızlıdır.

EKT hangi durumlarda kullanılabilir?

Depresyon bipolar bozukluk ve manik depresif bozuklukta da

Mani

Psikoz şizofreni ve şizoafektif bozuklukta da

katatoni

EKT ciddi depresyonlarda uygulanır. Günümüzde çok sayıda ilaç mevcut olduğu için, EKT ancak ilaç tedavisi veya konuşma terapisinden yeteri kadar sonuç alınamadığında uygulanır.

İlaç kullanımının mümkün olmadığı veya çok hızlı etkiye ihtiyaç duyulan durumlarda EKT hayat kurtarıcı bir seçim olabilir. Yaşlı veya hamile kişilerde olduğu gibi vücudun ilaç kaldırmaması durumunda da EKT uygulanabilir.

En çok hangi kişiler yanıt verirler?

EKT en çok ciddi depresyonlarda etkilidir. Bunlar çoğunlukla genel bir ağırlaşmanın söz konusu olduğu depresyonlardır. Bu gibi depresyonların mağdurları az hareket eder, daha yavaş yürür, yavaş düşünür, yavaş konuşur ve oldukça anlamsız yüz ifadelerine sahiptirler. Bazen kişiler hiç konuşmayıp yemek yemez ve tamamen hareketsizleşebilirler. Bu durum katoni olarak adlandırılır ve EKT ile çok iyi tedavi edilebilir.

‘Psikotik depresyonlarda’ da sonuçlar fevkaladedir. Bu ciddi depresyonda kişiler hayatlarında çok büyük hatalar yaptıklarını düşünürler. Kendilerini aşırı derecede suçlu ve kötü hissederler. Kişiler gerçekte öyle olmamasına rağmen bazen batacaklarını, belalı olduklarını, veya kıyafetlerinin kalmadığını ve bedensel bir rahatsızlıklarının olduğunu düşünürler.

EKT manide de faydalı olabilir. Fakat mani yaşıyan kişilerin genelde tedaviyi kabul etmemeleri yüzünden fazla kullanılmaz.

EKT bazen psikoz için uygulanır. Özellikle kuruntu ve seslerin ön planda olması ve ilaçların yeterince faydalı olmaması durumunda EKT uygulanabilir. Bu durumda EKT antipsikotik ilaçlarla birlikte uygulanır.

EKT her yaşta uygulanabilir. İleri yaş engel teşkil etmez. Aksine yaşlılar EKT'ye daha iyi yanıt verirler.

—
Yaşlılar EKT'ye daha iyi yanıt verirler.
—

En az hangi kişiler yanıt verirler?

Korku bozuklukları, alkol problemleri, kişilik zorlukları veya zor hayat şartları gibi diğer sorunlar tarafından tetiklenen depresyon şikayetlerinden daha az yanıt alınır. Depresyon ne kadar 'saf'sa, sonuç da o kadar iyi olur. Depresyon kişinin ne kadar 'içinden' gelir, ne kadar kişinin etrafında gelişen olaylardan bağımsız olursa, EKT sonuçları da o kadar iyi olur.

Bazen yıllarca devam eden ve daha az 'akut' olan (distimi) uzun süreli depresyonlardan da daha az yanıt alınır.

Korku problemleri EKT ile çözülemez.

Depresyon ne kadar 'saf'sa, sonuç da o kadar iyi olur.

Aydınlatılmış onam

Size uygulanan her tıbbi müdahale izniniz gerektirir. Hekiminiz (bu kitap ile) tedavinin işleyişi ve yan etkileri hakkında sizi bilgilendirir.

Kabul ettiğiniz taktirde aydınlatılmış onay formunu imzalarsınız. Yani kendiniz, tedavi uzmanınızın danışmanlığında EKT'nin sizin için uygun bir tedavi olup olmadığına karar verirsiniz. Onam formunda her an izninizi geri çekme hakkınız da belirtilir. Bunun için özel bir mazeret gerekmez.

Çok istisnai durumlarda EKT hastanın yazılı izni olmadan da uygulanır. Bu yalnızca hastanın izin veremeyecek kadar hasta olması ve tedavinin hayat kurtaracak mahiyette olması durumunda gerçekleşir. Bu gibi durumlarda kişinin, genelde bir akrabası olan, vekilinden izin istenir.

Ön tetkikler

Genel fizik muayenesi

Kan tahlili

EKG – 'kalp filmi'

EEG – Beyin faaliyeti

Hafıza araştırması

Narkoz soru listesi
Anestezi uzmanı ile görüşme

Diş kontrolü

Tedavi nasıl geçer?

EKT psikiyatrist, anestezi uzmanı ve bir hemşire tarafından uygulanır. Tedavi genelde sabah yapılır ve tedaviden önce gece yarısından sonra yeme ve içme yasaktır. Akşam ilaçlarınızı alabilirsiniz. Sabah sadece kalp ve tansiyon ilaçlarınızı bir yudum su ile alırsınız.

Tedavi genel narkoz altında yapılır. Yani tedavi süresince hiçbir şey hissetmezsiniz.

Tedavi odasında anestezi uzmanı kolunuzdaki bir damardan size iğne yapar. Bu sizi bir dakika içerisinde uyutur. Uykuya dalmanızdan itibaren bir de kas gevşetici enjekte edilir. Daha sonra psikiyatrist başınıza 2 elektrot tutarak kısa, tam ölçülmüş elektriksel bir akım verir. Bu akım beyninizdeki sinir hücrelerinde bir genel kırılma meydana getirir. Bu vücudun tamamında hafif kasılmalara da sebep olur. Kasılmalar 20 ile 60 saniye arasında sürer. Kendiniz bunları hiçbir şekilde hissetmezsiniz.

Birkaç dakika sonra yeniden uyanırsınız. Aklınız biraz karışık olabilir. Bir süre, biraz daha istirahat edebileceğiniz uyanma odasında kalırsınız. Hemşire birkaç kez tansiyon ve nabzınızı ölçer.

Tedavi odasında

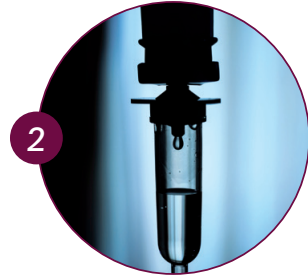
15 dakika

1

kalp ritminiz için göğsünüze yapışkan elektrotlar

uyku ilacı ve kas gevşetici için damarınıza boru

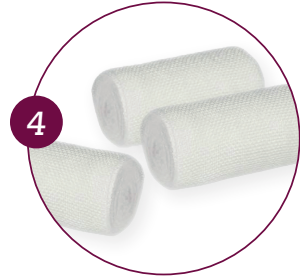
2

3

ek oksijen

yumuşak sargılar dişlerinizi korur

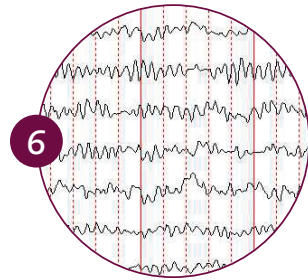
4

5

baştaki elektrotlardan elektriksel dürtü

beyindeki kırılmaları EEG ile takip edilir

6

Uyanma odasında

1

tansiyon,
nabız ve
oryantasyonun
takibi

2

yavaşça
uyanma

30 dakika

Hastanede yatmıyorsanız

İstirahat alanında Eğer hastaneye yatmadan EKT uygulandıysa, kahvaltı yapabilecek duruma gelene kadar burada biraz daha istirahat edebilirsiniz.

Kahvaltı Eğer hastaneye yatmadan EKT uygulandıysa tedaviden sonra hafif bir kahvaltı yapabilirsiniz. Bu durumda her zamanki **sabah ilaçlarınızı** almayı da unutmayın.

Hastanede yatıyorsanız

Eğer hastanede yatıyorsanız yarım saat içerisinde bir hemşire tarafından alınarak tekrar bölüme götürülürsünüz.

Eve dönüş Tamamen iyileştikten sonra, nabız ve tansiyonunuz normale 2-3 saat sonra eve dönebilirsiniz. Kurumdan **yalnız** çıkamazsınız. Birinin gelip sizi alması gerekir. Bir dahaki randevunuzun kaydedildiği randevu kitapçığınızı unutmayın!

İlaç kullanımı durdurulmalı mıdır?

Bazı ilaçların EKT'yi olumsuz etkiledikleri bilinir. Genelde sakinleştiriciler ve bazı uyku ilaçları EKT'ye başlamadan önce durdurulur.

Çok gerginseniz veya uyumakta zorlanıyorsanız sizi tedavi eden hekim ile hangi ilaçları güvenli bir şekilde kullanabileceğinizi görüşebilirsiniz.

—
Hekiminiz EKT esnasında ilaç kullanıp kullanmayacağınızı sizinle görüşecektir.
—

1 tedavi seansı bana yeterli olur mu?

Tek tedavi seansı yeterli değildir. Fakat çoğu hasta birkaç tedavi seansından sonra hızlıca iyileşir. Bazı kişiler 6 tedavi seansında iyileşir, bazıları ise 20 kerededir. İyi bir sonuç için genelde sekiz ila on iki tedavi seansı gerekir.

Tedaviler genelde haftada iki, bazen de üç kere uygulanır.

8 - 12

EKT'den sonra ne yapılır?

EKT'den sonra rahatsızlığın tekrarrünü önlemek için destek tedavisi gerekir. Bu genelde ilaç ile yapılan destek tedavisidir.

EKT'nin olumlu etkisi ve ilaç ile yapılan destek tedavisine rağmen yeniden hasta olursanız, DESTEK EKT'si uygulanabilir. Bu durumda başta her hafta, bir süre sonra bir kaç haftada bir tedavi için hastaneye gelirsiniz.

Yan etkiler

Her tedavide olduğu gibi EKT de yan etkilerden muaf değildir. Öncelikle narkoz ile birlikte gelen risk vardır. Bu küçük bir tedavideki riskin aynısıdır. EKT de sadece birkaç dakika uyuduğunuz için az bir miktar uyuşturucu gerekir.

—
Çoğu yan etki hafif ve geçicidir.
—

En çok görülen yan etkiler şunlardır:

uyanır uyanmaz hafif bir kafa karışıklığı. Mesela nerede olduğunuzu ve ne olduğunu hatırlamazsınız. Bu kafa karışıklığı genelde sadece birkaç dakika sürer.

baş ağrısı. Baş ağrısı da fazla sürmez ve basit bir ağrı kesici ile kolayca tedavi edilebilir.

kas ağrıları fazla görülmez, kısa sürer ve ağrı kesici ile müdahale edilebilir.

hafıza şikayetleri. Modern teçhizat ve gelişmiş teknikler ile günümüzde ciddi hafıza şikayeti şansı çok daha azalmıştır. Hastaların yarısından biraz fazlası, genelde bir kaç hafta süren tedavi süresince yeni şeyler hatırlamakta zorlandığını hisseder. Mesela bu süreçte bir randevunuzu kolayca unutabilirsiniz. Bu problem genelde tedavinin bitiminden birkaç gün veya hafta sonra geçer. Aşağı yukarı on hastadan biri tedaviden önceki döneme ait anıları hatırlamakta zorluk çeker. Bu durumda 'hafıza boşlukları' meydana gelir. Bu problemler günlük işlerinizi etkilemese de rahatsızlık verir.

Hafıza testleri

Hem tedaviden önce, hem EKT durdurulduktan 3 ay sonrasına kadar genel hafıza işleviniz denetlenir. Bunu daha uzun süren destek tedavisi boyunca da 6 ayda bir yaparız. Bu araştırma sizin veya ailenizin dikkatini çeken olası yan etkiler hakkında görüşme ve hafızanızı araştıran bazı testleri kapsar. Araştırma 2 saat kadar sürer ve sabah tedaviden önce planlanabilir.

Çok sayıda insan neden EKT'den korkar?

EKT 30'lu yıllardan beri uygulanır. O ilk yıllarda tedavi narkoz veya kas gevşetici verilmeden uygulanırdı. O dönemde EKT ile ağır kasılmalar meydana gelirdi.

Bu artık uzun zamandır söz konusu olmasa da EKT roman ve filmlerde hâlâ korkunç bir gösteri olarak resmedilir. İnternette de, EKT'nin insanlık dışı bir tedavi olarak tanımlandığı bir çok karşıt site bulmak mümkündür.

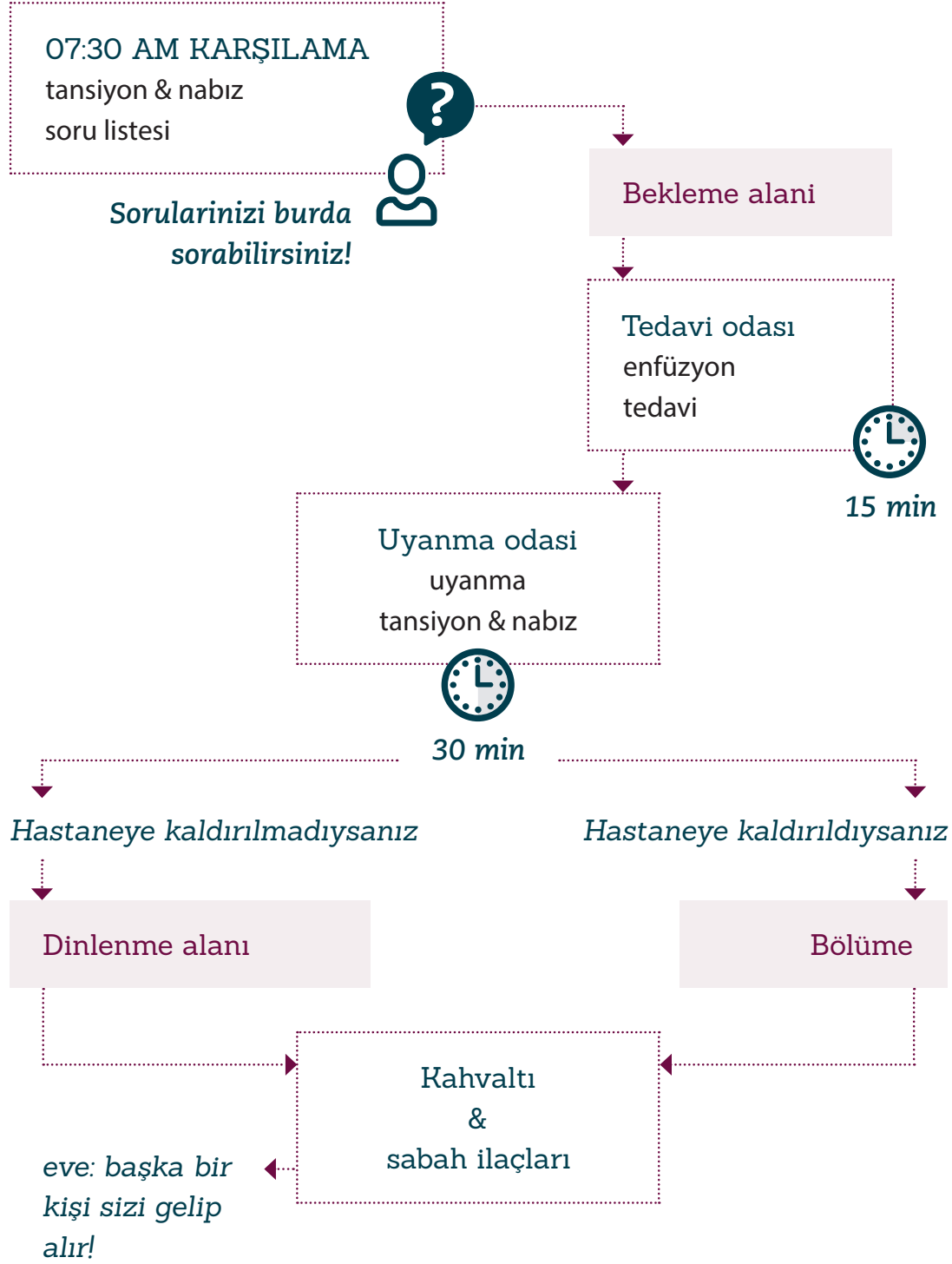
Fakat çoğu insanlar EKT'nin ne olduğunu tam olarak bilmez ve hâlâ 'filmlerdeki gibi' uygulandığını düşünürler. Bu doğru değildir. EKT modern ve güvenli bir tedavidir.

Bilgilendirme!

İyi bilgilendirilmiş olmanız çok önemlidir. Bu kitapçık bu görevi yerine getirebilir. Hastanemizde bu bilgilerin verildiği ve tedavinin işleyişini görebileceğiniz bir film çekilmiştir.

Arzu ederseniz bu filmi hemşireniz ile birlikte seyredebilirsiniz. İsterseniz ailenizden biri de buna katılabilir.

Bir EKT günü nasıl geçer?

Araştırma

EKT hizmet kurumu bir üniversite kurumudur ve bu kurumda eğitim ve araştırma da yapılır. Yani muhtemelen kurumumuzda eğitim alan kişiler ile de karşılaşacaksınız. Asistan hekimler ve stajyerler daima uzman hekimler ve hemşireler öncülüğünde çalışırlar.

Klinik bilimsel bir araştırmaya katılmanız istenebilir. Bunun için bir soru listesini doldurmanız veya problemlerinizi için uygulanabilecek farklı tedavi yöntemleri hakkında bir araştırmaya katılmanız gerekebilir. Bu elbette hiçbir zaman izniniz olmadan yapılmaz! Böyle bir istek ile karşılaşırsanız her hâlükârda yeterince bilgi isteyin!

Bir tedavi seansının ücreti ne kadardır?

Hastaneye kaldırıldıysanız

Size hastanede yatarken EKT uygulanırsa, ekstra bir ücret ödemezsiniz. Bütün masraflar hastane ücretine dahildir.

Hastaneye kaldırılmadan

Hastaneye kaldırılmadan EKT uygulanırsa (başka bir hastanede yatmanız durumunda da) size her tedavi seansı için psikiyatristin hizmet ücreti (30,65€ ila 43,25€'su (Dul, Malul, Emekli, Yetimlere) geri ödenen 46,15€), 25€'luk tıbbi malzeme ve varsa kahvaltı ücreti (geri ödenmez), ve değişken olan kullanılan ilaç ücretini * kapsayan bir fatura yollanır.

* 01.01.2016 tarihinde geçerli ücretler

Kimi arayabilirsiniz?

ECT

02 758 09 79

Psikiyatri nöbet hizmetini 24/24

02 758 05 22

Hastane resepsiyonu

02 758 05 11

Prof. Dr. Pascal Sienaert

02 758 08 58

Dr. Satya Buggenhout

02 758 05 27

Dr. Filip Bouckaert

02 758 09 85

Jasmien Obbels, psikolog

02 758 07 31

Notlar

UNIVERSITAIR PSYCHIATRISCH CENTRUM KU LEUVEN
[Z.ORG KU LEUVEN](http://Z.ORG.KU.LEUVEN)

AcCENT
Academisch Centrum voor ECT en Neuromodulatie

campus Kortenberg
Leuvensesteenweg 517
3070 Kortenberg
T +32 2 758 05 11
F +32 2 759.53.80

www.upckuleuven.be
info@upckuleuven.be